

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Volná kresba dítěte předškolního věku

Autorka práce: Denisa Kolouchová

Vedoucí práce: doc.PaedDr. et PhDr. Anna Kucharská, Ph.D.

Předložená bakalářská práce Denisy Kolouchové se zabývá fenoménem spontánní kresby dítěte předškolního věku. Zajímá se o motivy kreseb, postoje a prožitky spjaté s kreslením, i typologii kreslířů. Tematicky považuji vymezení za vhodné pro tento typ závěrečné práce. Výsledky mohou přispět k hlubšímu porozumění vnitřního světa předškoláka a být tak inspirací pro zainteresovanou odbornou obec, ale i pro rodiče předškolních dětí.

Text je členěn na teoretickou a praktickou část, přičemž, praktická část je - co se týče poměru i členění - rozsáhlejší. Je škoda, že hned v úvodu autorka více explicitně nepopsala cíle své práce. Je zde sice popis jednotlivých analýz, ale čtenář spíše předjímá, že se jedná o cíle, ke kterým chce dospět. Úvodní dvě teoreticko-přehledové kapitoly přinášejí základní vhled do problematiky. Čtenář získá vstupní orientaci týkající se specifík dítěte předškolního věku a dále pak tematiky kresby, která je v práci akcentována zejména prizmatem hry, herní aktivity. Domnívám se, že teoretická část by si zasloužila větší důraz na komparativní a kritický postoj k jednotlivým popisovaným koncepcím, kde by autorka mohla lépe prokázat svou analytickou práci s relevantní literaturou a také schopnost uchopit téma více kontextuálně. Širšího rozpracování bych očekávala zejména u subkapitoly 2.5 Volná kresba, která obsahuje jen tři odstavce. Přičemž, jak pojednává samotný název práce, mělo by to být jedno z těžišť teoretické reflexe. Co se týče výběru relevantní literatury, tak rozsah je dostačující, chybí však podíl zahraničních a také výzkumných prací. Citace jsou používány dle normy.

Empirická část práce je poměrně rozsáhlá a bohatě členěná. Čtenář si však hned v úvodních pasážích musí klást několik otázek. Postrádám kvalitněji zpracovaný metodologický úsek. Není například odůvodněna volba výzkumného korpusu - Proč zrovna 10 dětí? Dále nejsou reflektovány metody sběru dat, resp. zdůvodněna jejich volba a geneze vzniku (např. u semistrukturovaného rozhovoru). V neposlední řadě nerozumím, proč byl počet vybraných obrázků nakonec redukován na 5 od jednoho dítěte, když ze vzorku deseti dětí byl minimální počet obrázků ve složce 7. Také by se v úvodu empirické (metodologické) části měla autorka

"přihlásit" k tzv. designu výzkumu, tedy, jak bude s datovým materiálem zacházet - zda volí kvalitativní, kvantitativní či kombinovanou metodologii. Ze způsobu prezentace dat je zjevné, že se studentka pokusila o kombinovaný design.

Své nálezy autorka prezentuje logicky, s návazností, čtenář se v textu celkem snadno orientuje, čemuž napomáhají i frekventované tabulky. Klíčové i doplňující otázky jsou formulovány vhodně, s očekáváním bohaté nasycenosti. Pouze u druhé výzkumné otázky - "Jaké jsou pocity respondentů při kreslení? " lze namítnout, že u předškolních dětí nelze s velkým časovým odstupem od realizace kresby očekávat kvalitní schopnost introspekce. Tuto otázku bych si uměla představit za předpokladu, že by rozhovor probíhal bezprostředně po ukončení kresby. Zmíněnou výzkumnou otázku můžeme tedy vnímat jako více obecnou, nikoliv vázanou na proces tvorby konkrétního obrázku.

Pro hlubší analýzu sesbíraných dat bych také zvážila, zda některé sledované kategorie přeci jen neredukovat, aby tím mohla být posílena interpretační složka.

Části diskuze a závěr vnímám jako dobře zpracované, studentka zde postupně odpovídá na své výzkumné otázky, odpovědi opírá o dostatečně přesvědčivá data, svá zjištění reflektuje s literaturou. Nálezy také srovnává s paralelně probíhajícím bakalářským projektem, který se zabýval volnou kresbou dětí raně školního věku (2. ročník ZŠ).

Z jazykového hlediska je práce psaná srozumitelně, vážnější gramatické chyby či frekventované překlipy jsem nezaznamenala.

Práce naplňuje parametry pro daný typ absolventské práce, je dodržen požadovaný rozsah textu a obsahuje veškeré povinné součásti práce.

Otázky k obhajobě:

- 1, Kteří autoři popisují předškolní věk jako etapu od narození dítěte po jeho nástup do školy? (s. 10)
- 2, Čím si autorka vysvětluje nízký zájem chlapců o kresbu?
- 3, Kdyby studentka ve svém bádání chtěla pokračovat i nadále, otázky by si kladla, jaké metody sběru dat by volila a proč?

Bakalářskou práci Denisy Kolouchové doporučuji k obhajobě.